

Tlačová správa

Dátum
21. október 2011

Rolf Bürkl
GfK Marktforschung
Tel. +49 911 395-3056
Rolf.buerkl@gfk.com

Ursula Fleischmann
Corporate Communications
Tel. +49 911 395-2745
Fax +49 911 395-4041
Consumer.climate@gfk.com
GfK SE

GfK SE
Nordwestring 101
90419 Nuremberg

Tel. +49 911 395-0
Fax +49 911 395-2209
public.relations@gfk.com
www.gfk.com

Predstavenstvo:
Prof. Dr. Klaus L. Wübbenhorst
(CEO)
Pamela Knapp (CFO)
Dr. Gerhard Hausrucking
Petra Heinlein
Debra A. Pruent
Wilhelm R. Wessels

Predseda dozornej rady:
Dr. Arno Mahler

Obchodný register
Nuremberg HRB 25014

Európskych spotrebiteľov vážne zneistila eskalujúca kríza zasahujúca Európu

Zistenia štúdie GfK Consumer Climate Europe za tretí štvrtrok 2011

Norimberg, 21. október 2011 – Európskych spotrebiteľov opäť podstatne rozrušilo sledovanie pokračujúcej diskusie o záchrane Grécka a zhoršujúcej sa dlhovej kríze vo Francúzsku a Taliansku. Je to jedno z hlavných zistení prieskumu spotrebiteľských nálad GfK Consumer Climate Europe, ktorý poskytuje prehľad očakávaného vývoja hospodárstva, cien a ochoty k spotrebe medzi spotrebiteľmi v Rakúsku, Belgicku, Českej republike, Francúzsku, Nemecku, Grécku, Poľsku, Taliansku, Portugalsku, Rumunsku, Španielsku a Spojenom kráľovstve. Týchto 12 krajín predstavuje zhruba 80% celkového obyvateľstva členskej dvadsaťsedmičky EÚ.

Kým na jar prevládala vo väčšine krajín EÚ optimizmus a dôvera, že kríza bude prekonaná v dohľadnej budúcnosti, v priebehu leta sa nálada podstatne zmenila. V druhom štvrtroku sa ukázalo, že ekonomika krajín v Európe sa odrazila od dna a väčšina štátov sa začala zotavovať z najhlbšej krízy po 2. svetovej vojne a ich hospodárske výsledky sa vrátili do miernych rastových čísel po prvý raz od vypuknutia problémov. Na druhej strane však debaty o ďalšej pomoci a pôžičkách Grécku v priebehu leta opäť vážne zneistili európskych spotrebiteľov.

Následkom svojej vysokej zadlženosti sú Taliansko a Francúzsko vystavené riziku znížovania úverových ratingov od hlavných ratingových agentúr. Ekonomický rast najväčších európskych krajín nie je taký silný ako predpovedali experti ešte na jar tohto roka. Iba Nemecko ešte stále zaznamenáva výnimočne dobré hospodárske výsledky, ale aj tu sa očakávaná rastu v poslednej dobe zásadne znižujú. Pre pokračujúce ekonomické ozdravovanie EÚ je zásadné, aby jednotlivé krajiny zredukovali

svoje dlhy čo najrýchlejšie a s dlhotrvajúcim účinkom. Aj spôsob, akým EÚ vyrieši grécku krízu a aké náklady to vygeneruje v najbližších týždňoch pre jednotlivé členské štáty, bude zohrávať rozhodujúcu úlohu pri rozhodovaní, ako a či vôbec začnú európski spotrebiteľia opäť veriť v hospodárske ozdravenie Európy.

Ekonomické očakávania: Spojené kráľovstvo bojuje za hospodárske ozdravenie

Od júna sa očakávania súvisiace s ekonomikou rúcali ako domček z karát v takmer všetkých európskych krajinách zahrnutých v prieskume.

Najvýraznejší prepád zaznamenalo Nemecko (z 50,3 na 4,8 bodu), Rakúsko (z 19,6 na -26,2 bodu) a Francúzsko (z -15,3 na -42,2 bodu). Jediné krajiny, ktorým sa do istej miery podarilo vyhnúť tomuto trendu, sú Poľsko (z -13,9 na -10,2 bodu), Bulharsko (z -10,8 na -15,3 bodu) a Rumunsko (z -26,2 na -32,8 bodu).

V **Spojenom kráľovstve** bolo hospodárske ozdravenie podstatne pomalšie a premenlivejšie ako v predchádzajúcich 2 recesiách medzi rokmi 1979 a 1981 a v rokoch 1990/91. V druhom štvrtroku bol hospodársky rast na úrovni 0,7% v porovnaní s predošlým rokom. Tsunami v Japonsku bolo jedným z dôvodov, prečo nebola dosiahnutá vyššia úroveň rastu, keď prírodná katastrofa nepriaznivo ovplyvnila najmä import motorových vozidiel. Úsporné opatrenia britskej vlády začínajú mať pomalý dopad a verejné výdaje boli zredukované takmer na nulu, hoci to má negatívny dopad na ekonomický rast.

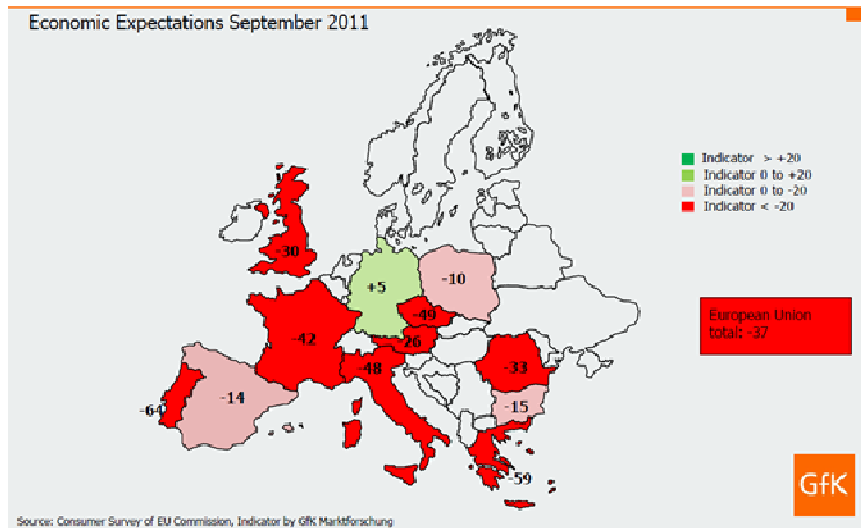
Slabší hospodársky rast sa dá tiež pripísať šíriacej sa sporivosti, ktorú demonštrujú britskí spotrebiteľia v posledných týždňoch a mesiacoch. Vyššia úroveň inflácie, zanedbateľný rast miezd a zvýšená nezamestnanosť spolu vedú k situácii, keď spotrebiteľia nehľadia do budúcnosti práve s optimizmom. V septembri MMF uskutočnil korekciou predpokladaného rastu ekonomiky Spojeného kráľovstva smerom nadol z 1,5% na 1,1% a tiež zrevidoval výhľad na rok 2012 o 0,7 percentuálneho bodu na 1,6%. Vývoj ekonomických očakávaní spotrebiteľov v krajine opísal podobný trend. Po ozdravení z nízkej aprílovej úrovne na júnových -17,4 bodu indikátor opäť v posledných mesiacoch poklesol a v súčasnosti je na úrovni -29,7 bodu.

Gréci stratili všetku dôveru, že ekonomické ozdravenie v ich krajine nastane v dohľadnej budúcnosti: ekonomické očakávania dosiahli novú rekordnú negatívnu hladinu -58,7 bodu. Nižšia úroveň bola zaznamenaná iba raz, v decembri 2010, keď bol indikátor na úrovni -59 bodu. Hospodárstvo Grécka pokleslo v druhom štvrtroku o 5,5% a podobné čísla sa dajú očakávať aj za rok 2011 ako celok. Verejné výdaje aj naďalej rastú

a tým ohrozujú akékoľvek plány navrhované EÚ a MMF na pomoc krajine prekonať krízu. Grécka vláda má v súčasnosti deficit zhruba na úrovni 9% a viac než jeden zo šiestich Grékov je v súčasnosti nezamestnaný. Táto štatistika sa má do konca roka zhoršiť na každého piateho obyvateľa krajiny a do roku 2012 na celú štvrtinu obyvateľstva. Príspevky do štátneho rozpočtu poklesli, výdaje rastú a grécka vláda neimplementuje opatrenia ako napr. liberalizácia, privatizácia, alebo znižovanie počtu štátnych zamestnancov dostatočne rýchlo ani dôrazne. Štátne podniky a úrady, ktoré sú nadbytočné, neboli zrušené a dohodnuté škrtky sa neuskutočnili. Do konca roka vládny deficit s najvyššou pravdepodobnosťou bude na úrovni viac než 8,6% HDP. Vo svetle vysokej nezamestnanosti a rastúcich daní a odvodov spotreba nepomôže rozbehnúť hospodárstvo, keďže Gréci v súčasnosti neplánujú žiadne väčšie nákupy. Dodatočným, ale o to väčším problémom je nízka produktivita práce a nesmierne vysoký deficit bežného aj kapitálového účtu. Či sa Grécku podarí zotaviť sa s pomocou EÚ a MMF, je stále otvorená otázka. V súčasnosti je možné čokoľvek a „euro záchrancovia“ budú musieť obetovať veľké množstvo času, trpezlivosti a peňazí, aby udržali Grécko v menovej únii, ak si to budú želať.

Naproti tomu **Bulharsko** úspešne zotrúva na pozitívnej ceste a teší sa z ekonomického rastu zhruba na úrovni 2% v medziročnom porovnaní. Tento rast sa dá primárne pripísať exportu a cestovnému ruchu, ktorý vytvoril počas leta veľké množstvo pracovných miest. Avšak v porovnaní s rokom 2008 je tempo rastu relatívne skromné a rovnaký vývoj je reflektovaný v rámci ekonomických očakávaní. Vo svetle európskeho dlhu a finančnej krízy spotrebiteľia nie sú presvedčení, že táto negatívna situácia bude mať na Bulharsko taký malý vplyv ako doteraz. V súčasnosti je indikátor na úrovni -15.3 bodu, ale vývoj v posledných mesiacoch je skôr rôznorodý, čo sa tiež dá pripísať rozhodnutiam súvisiacim so záchranou Grécka a očakávanému záchrannému balíku. Tento rok Bulharsko úspešne zredukovalo svoj vládny deficit a stabilizovalo svoje všeobecné hospodárske výsledky. Následne bolo odmenené zvýšením svojho kreditného ratingu agentúrou Moody's.

Economic Expectations Europe

Očakávania príjmov: Taliani očakávajú vyššie dane

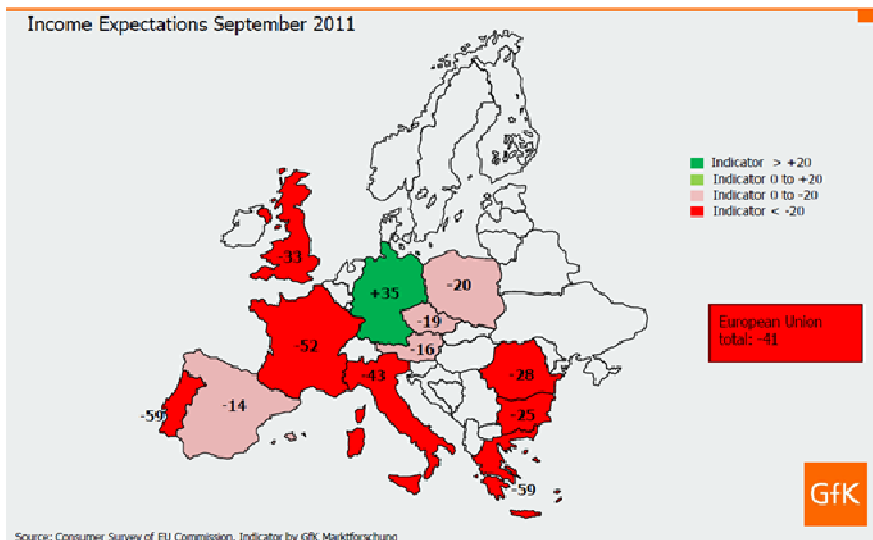
V závese za podstatnou neistotou v ekonomike ako celku nasleduje aj celoeurópsky pokles očakávaných príjmov. Ako sa dá očakávať, najpesimistickejší boli Gréci (-59.3 bodu) a Portugalci (-58.5 bodu), hoci podstatná redukcia príjmov sa očakáva aj vo Francúzsku (-51.9 bodu).

V posledných troch mesiacoch si **talianski** spotrebitelia uvedomili po prvý raz, že jestvuje skutočná hrozba štátneho bankrotu. Na druhej strane zjavne čelia tejto situácii priamo a sú pripravení na obeť v rámci boja proti kríze. Taliani sú rovnako neochotní ako aj iné národy dobrovoľne platiť vyššie dane, ale v súčasnej situácii sú pripravení strpieť pokles príjmov, ak to pomôže zredukovať vládny dlh na rozumnú úroveň. Napriek skutočnosti, že štát už teraz poberá 42,8% ich platov, najmä ľudia s vyšším príjmom sú ochotní akceptovať ďalšie zvýšenie daní. Oveľa väčšie obavy vyvolávajú plánované škrtky v sociálnych výdajoch a dopady očakávanej nízkej úrovne ekonomického rastu. Vo všeobecnosti Taliani neočakávajú, že sa hospodárska situácia v dohľadnej dobe zlepší. Celková úroveň nezamestnanosti je zhruba na úrovni 8%, ale medzi mladými je ešte vyššia, takmer na úrovni 28%, čo je jedno z najvyšších čísel v Európe. Tento trend je jasne reflektovaný v očakávaných príjmoch, kde indikátor klesol od júna 2011 o zhruba 15 bodov a je na úrovni -43 bodu, čo je jedna z najnižších v rámci krajín zapojených do štúdie. Nižšia hodnota indikátora bola naposledy zaznamenaná v auguste 2008.

Rôznorodý obraz tiež vyvstáva z pohľadu na očakávaný vývoj príjmov v **Poľsku**. Na jednej strane zamestnanosť stúpa a hospodársky rast je na

dobrej úrovni, keď experti očakávajú zvýšenie HDP o zhruba 4,5% na rok 2011 ako celok, a predpokladá sa tiež nárast súkromnej spotreby na úrovni 0.5%. Na strane druhej však nezamestnanosť zostáva veľmi vysoká (11,8%) a aj v tomto prípade je najsilnejším faktorom spôsobujúcim neistotu a obavy vývoj v Grécku a jeho potenciálne dopady na EÚ a následne aj Poľsko. V čase prieskumu bola ďalšia neistota spôsobená parlamentnými voľbami v krajine. Občania v Poľsku sú veľmi citliví na komunikáciu politických strán tesne pred voľbami a obavy z politického vývoja vždy dokážu vygenerovať medzi spotrebiteľmi značnú neistotu. Tieto protichodné faktory mali tiež vplyv na očakávania príjmov, ktoré v posledných troch mesiacoch prechádzali značnými výkyvmi. Úroveň indikátora sa mierne zvýšila a v súčasnosti je na úrovni -19,9 bodu.

Income Expectations Europe

Ochota k spotrebe: Francúzsko musí zvýšiť príjmy do štátnej kasy

Nárast daní a odvodov a spomalenie ekonomického rastu v EÚ má tiež dopad na ochotu spotrebiteľov nakupovať. Najvyššia hodnota indikátora je aj naďalej zaznamenávaná v Nemecku (29,7 bodu) a Rakúsku (26,0 bodu), s veľkým odstupom nasleduje Bulharsko na úrovni -2,2 bodu. Váhanie, či urobiť väčší nákup, alebo ho radšej odložiť, je najvýraznejšie v Portugalsku (-49,6 bodu), Spojenom kráľovstve (-49,1 bodu) a Rumunsku (-37,6 bodu). Situácia v Rumunsku je však v súčasnosti premenlivá. Hoci sa krajine tento rok podarilo prekonať krízu s medziročným nárastom ekonomiky na úrovni 0,2%, v druhom štvrtroku a s poklesom nezamestnanosti na menej ako 5%, tieto úspechy sa ešte neprejavili v pozitívnom dopade na každodenný

život Rumunov. Inflácia je na úrovni 7,9% a DPH je nastavené na 24%. Platy štátnych zamestnancov boli znížené až o 25% ako súčasť minuloročných opatrení a tento vývoj ešte nebolo možné zvrátiť. Spotrebiteľia musia minúť väčšinu svojich príjmov na potraviny a nealkoholické nápoje a spotreba je tak následne obmedzená na absolútne nevyhnutný tovar. To potvrdzuje aj indikátor ochoty k spotrebe, ktorý je v súčasnosti na úrovni -37,6 bodu. Po miernom ozdravení na úroveň -20,9 bodu v auguste opäť začal v posledných dvoch mesiacoch klesať ako dôsledok všeobecnej neistoty ohľadom vývoja dlhovej krízy v Európe a USA.

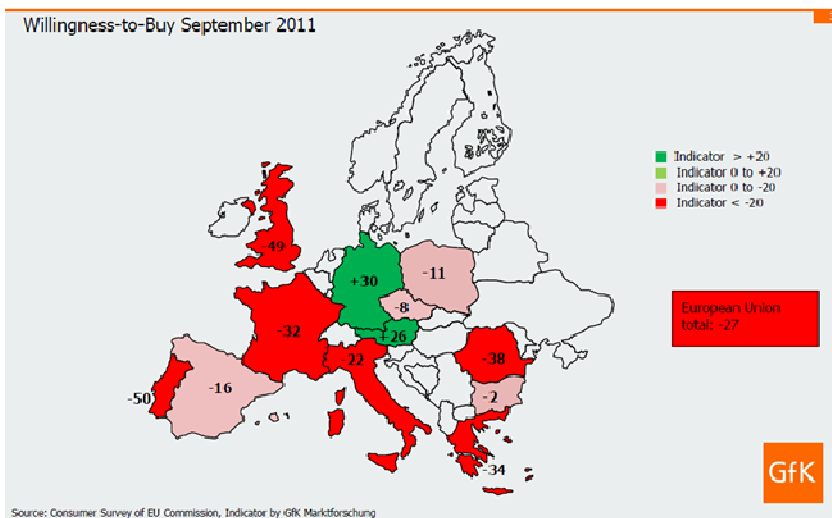
Portugalsko bojuje s krízou a systematicky implementuje úsporný program stanovený trojkou EÚ. Počiatočné mierne úspechy sú už viditeľné: Vládne financie sa mierne zlepšujú a inflácia je stabilná na úrovni 2% až 3%. Úsporné opatrenia však kladú na obyvateľstvo nesmierne vysoké nároky s priemerným daňovým zaťažením na úrovni 40%, ktoré má ešte vzrásť na základe opatrení tzv. trojky. Rast plátov sa preto nedá očakávať. Okrem toho, vianočné bonusy za rok 2011 sú redukované naprieč celým hospodárstvom, čo bude mať prudký dopad na spotrebiteľov v tomto dôležitom období roka. Portugalskí spotrebiteľia reagovali na daný vývoj prirodzene a mieniajú svoje prostriedky iba na nevyhnutné každodenné výrobky a ak je to možné, odkladajú väčšie nákupy. Napríklad predaj áut klesol o 30% a dopyt po spotrebnom tovare dlhodobej spotreby vo všeobecnosti poklesol o 10%. Hoci spotrebiteľia neočakávajú, že sa situácia bude ďalej zhoršovať, sú si veľmi dobre vedomí skutočnosti, že cesta von z krízy bude dlhá a trnistá. Ochota k nákupom sa preto v posledných mesiacoch menila iba mierne a v súčasnosti je na úrovni -49,6 bodu.

Francúzsko sa v súčasnosti snaží udržať si u ratingových agentúr najvyšší možný kreditný rating. Národný dlh je v súčasnosti na úrovni 88% HDP. Dodatočné záruky na pôžičky Grécku sú presadzované najmä Nemeckom a Francúzskom a mohli by viesť k ďalšiemu nárastu francúzskeho deficitu v budúcnosti. Okrem toho je tu skutočnosť, že hospodársky rast je oveľa pomalší oproti očakávaniam, čo znamená, že vláda vyberá menej peňazí z daní a odvodov. Prezident Nicolas Sarkozy musí šetriť a zvýšiť príjmy. Francúzi preto očakávajú, že zdanenie a odvodové zaťaženie bude aj ďalej rásť. Následne mieniajú svoje peniaze iba na absolútne nevyhnutný tovar každodennej spotreby a väčšie nákupy odkladajú na neskôr. Na úrovni -32 bodu, indikátor ochoty k spotrebe jednoznačne odráža tieto nálady.

Španielsku sa podarilo udržať infláciu pod kontrolou a na úrovni 3% je tento indikátor najnižší od konca minulého roka. To sa dá v prvom rade pripísať poklesu cien palív, ktoré viedli k zníženiu tlaku na peňaženky spotrebiteľov. Napriek tomu nie sú Španieli príliš optimistickí a neplánujú uskutočňovať v najbližšej budúcnosti žiadne veľké nákupy tovaru dlhodobej

spotreby. V prvom rade sa očakáva opätovný nárast nezamestnanosti a mnohí z tých, ktorí získali sezónnu prácu v lete si budú musieť v nadchádzajúcich týždňoch a mesiacoch utiahnuť opasky. Po druhé je celková situácia španielskej ekonomiky na míle vzdialená od prekonanie fázy zásadného oslabenia. Ekonomickí experti očakávajú, že bude trvať prinajmenšom ďalšie tri roky, kým sa hospodárstvo plne zotaví z krízy. Okrem toho je cítiť neistotu ohľadom ďalšieho vývoja dlhovej krízy v EÚ ako celku. Tieto faktory majú priamy dopad na spotrebiteľov, ktorí sú opatrní, čo sa týka nákupov prekračujúcich ich každodenné potreby. Celkovo bol indikátor ochoty nakupovať v posledných 3 mesiacoch relatívne stabilný a v súčasnosti je na úrovni -15.9 bodu.

Willingness-to-Buy Europe

O prieskume

Tieto zistenia sú vyňaté z prieskumu „GfK Consumer Climate MAXX survey“, ktorý je založený na rozhovoroch so spotrebiteľmi uskutočnenými každý mesiac v mene Európskej komisie. Rozhovory sú v rámci veľkosti vzorky rozdelené medzi zúčastnené krajiny podľa nasledujúceho vzorca:

Rakúsko	1,500
Bulharsko	1,000
Česká republika	1,000
Francúzsko	3,300
Nemecko	2,000
Grécko	1,500
Taliansko	2,000
Poľsko	1,000

Portugalsko	2,100
Rumunsko	1,000
Španielsko	2,000
Spojené kráľovstvo	2,000

Pre podrobnejšie informácie kontaktujte: Rolf Bürkl, tel. +49 911 395-3056, rolf.buerkl@gfk.com
Alebo http://www.gfk.com/consumer_climate_europe

Nižšie uvedená tabuľka poskytuje prehľad jednotlivých indikátorov:

Hospodársky výhľad	Tento index je založený na nasledujúcej otázke kladenej spotrebiteľom: „Ako sa podľa vás vyvinie všeobecná ekonomická situácia v najbližších 12 mesiacoch?“ (podstatne sa zlepší – mierne sa zlepší – ostane zhruba rovnaká – mierne sa zhorší – podstatne sa zhorší -- neviem)
Očakávania príjmov	Tento index je založený na nasledovnej otázke kladenej spotrebiteľom: „Ako sa podľa vás vyvinie finančná situácia vašej domácnosti v najbližších 12 mesiacoch?“ (podstatne sa zlepší – mierne sa zlepší – ostane zhruba rovnaká – mierne sa zhorší – podstatne sa zhorší - neviem)
Sklon k nákupom	Tento index je založený na nasledovnej otázke kladenej spotrebiteľom: „Myslíte si, že je v súčasnosti vhodná doba na uskutočnenie väčších nákupov?“ (úplne vhodná doba – skôr vhodná doba -- ani vhodná, ani nevhodná doba – skôr nevhodná doba – úplne nevhodná doba)

GfK Group

GfK Group poskytuje zásadné informácie, ktoré potrebujú spoločnosti v priemysle, maloobchode, službách a médiách pre uskutočňovanie svojich strategických trhových rozhodnutí. Spoločnosť poskytuje komplexný rozsah informačných a poradenských služieb vo svojich troch obchodných sektoroch: Custom Research, Retail and Technology a Media. Ako 4. najväčšia spoločnosť venujúca sa prieskumu trhu na svete je prítomná vo viac než 100 krajinách a zamestnáva vyše 11.000 pracovníkov. V roku 2010 tržby GfK Group dosiahli 1,29 miliardy EUR. Pre podrobnejšie informácie navštívte našu webovú stránku: www.gfk.com. Sledujte nás na twitteri: www.twitter.com/gfk_group.

Zodpovednosť podľa tlačového zákona: GfK SE, Corporate Communications

Marion Eisenblätter
Nordwestring 101
90419 Nuremberg
Germany
Tel. +49 911 395-2645
Fax +49 911 395-4041
public.relations@gfk.com